

Skattavakt PwC

Fréttabréf Skatta- og lögfræðisviðs

Skattavaktin er mánaðarlegt fréttabréf PwC hf. þar sem sérfræðingar á Skatta- og lögfræðisviði félagsins skrifa um athyglisvert efni tengt skattarétti. Leitast er við að gera grein fyrir nýju efni, hvort sem um er að ræða dóma, lög, frumvörp, úrskurði eða stjórnvaldsákvarðanir.

Efnisyfirlit

Ný lög

Nýlega var lögfest breyting á lögum um tekjuskatt nr. 90/2003 sem felur í sér heimild skattrannsóknarstjóra til að óska eftir kyrrsetningu eigna til tryggingar greiðslu væntanlegrar skattkröfu, fésektar og sakarkostnaðar í málum er sæta rannsókn skattrannsóknarstjóra.

Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur, E-8656/2009

Í málinu var deilt um hvort stefnanda hafi borið að telja fram hagnað af sölu hlutabréfa í Straumi hf. sem fjármagnstekjur eða hvort um hafi verið að ræða launatekjur.

Ný lög – breyting á lögum um tekjuskatt – kyrrsetning eigna

Lögfest hefur verið breyting á lögum um tekjuskatt nr. 90/2003 sem felur í sér heimild skattrannsóknarstjóra til að óska eftir kyrrsetningu eigna til tryggingar greiðslu væntanlegrar skattkröfu, fésektar og sakarkostnaðar í málum er sæta rannsókn hjá skattrannsóknarstjóra. Um er að ræða viðbót við 113. gr. laga nr. 90/2003. Samkvæmt greinargerð með frumvarpi því sem varð að umræddum lögum er tilgangur þessarar heimildar sá að „bregðast við þeirri hættu sem getur skapast, vegna þess hversu langan tíma málsmeðferð mögulegra skattalagabrota tekur, að eignum sé komið undan áður en mál er fullrannsakað. Að þessum sökum er talið nauðsynlegt að veita stjórnvöldum auknar heimildir til varnar því að þeir aðilar sem málið varðar geti komið sér undan greiðslum opinberra gjalda og mögulegra fésekta vegna skattalagabrota með því að færa eignir sínar í hendur öðrum eða með öðrum hætti koma þeim undan.“

Samkvæmt lögunum er skattrannsóknarstjóra heimilt að krefjast kyrrsetningar hjá skattaðila og öðrum þeim er rökstuddur grunur um refsiverða háttsemi skv. 109. gr. sömu laga beinist að ef hættu þykir á að eignum verði ella skotið undan eða þær glatist eða rýrni til muna. Með sama hætti er heimilt að krefjast kyrrsetningar hjá aðilum sem bera ábyrgð á skattgreiðslum skv. 116. gr. Þetta þýðir að t.d. maki, atvinnurekandi með erlenda starfsmenn og skilaneftarmenn geta átt á hættu að eignir þeirra verði kyrrsettar vegna skattskuldar annars aðila eða félags sem var ekki í þeirra eigu.

Tollstjóri annast rekstur slíkra kyrrsetningarmála og fer um framkvæmd og gildi kyrrsetningar sem um kyrrsetningu fjármuna almennt sé að ræða, með þeim undantekningum að tryggingu þarf ekki að setja, mál þarf ekki að höfða til staðfestingar kyrrsetningu og gjöld skal ekki greiða fyrir ráðstafanir. Kyrrsetning fellur niður ef rannsókn leiðir ekki til þess að skattar skattaðila verði hækkaðir eða honum eða öðrum þeim er rökstuddur grunur um refsiverða háttsemi skv. 109. gr. sömu laga beinist að verði gerð fésekt hvort sem er af skattyfirvöldum eða fyrir dómi. Leggja má ágreining um lögmæti kyrrsetningaraðgerðar fyrir dóm með sama hætti og kemur fram í 2. mgr. 102. gr. laga um meðferð sakamála.

Athygli vekur að um er að ræða mjög víðtæka heimild skattrannsóknarstjóra til kyrrsetningar eigna og er ekkert sem hvetur til meðalhófs í aðgerðum skattrannsóknarstjóra, t.d. er ekkert sem kveður á um að ekki sé unnt að kyrrsetja eignir fyrir hærri upphæð en væntanleg skattskuld/fésekt nemur. Þannig virðast heimildir til kyrrsetningar samkvæmt lögunum vera mjög rúmar. Þetta getur komið harkalega niður á kyrrsetningarpóla, sér í lagi ef tekið er tillit til þess að skattrannsóknarmál eru tímafrek í rekstri og geta staðið um árabíl.

Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur , dags. 22. mars 2010, í máli nr. E-8656/2009

Í málinu var deilt um hvort stefnanda hafi borið að telja fram hagnað af sölu hlutabréfa í Straumi hf. sem fjármagnstekjur eða hvort um hafi verið að ræða launatekjur.

Málavextir eru þeir að stefnandi, sem var forstjóri Straums hf., keypti hlutabréf í félaginu á genginu 3,15 á árinu 2003. Fóru kaup hlutabréfanna fram á grundvelli söluréttarsamnings milli stefnanda og Straums hf. sem veitti stefnanda rétt til að selja félaginu hin keyptu hlutabréf á sama gengi, þ.e. genginu 3,15, að tveimur árum liðnum.

Voru kaup hlutabréfanna fjármögnuð með eingreiðsluláni frá Z-banka hf. og hlutabréfin sett bankanum að handveði auk þess sem stefnandi framseldi bankanum hinn umsamda sölurétt að hlutabréfunum til tryggingar láninu.

Á árinu 2004 varð að samkomulagi með stefnanda og Straums hf. að fallið yrði frá kvöð í söluréttarsamningi aðila um tveggja ára eignarhaldstíma hinna keyptu hlutabréfa og í kjölfarið seldi Stefndandi Straumi hf. hlutabréfin á genginu 6,55 og greiddi upp lánið frá Z-banka hf.

Tilgreindi stefnandi hagnað af sölu hlutabréfanna að fjárhæð 47.600.000 kr. sem fjármagnstekjur í skattskilum sínum árið 2005.

Í úrskurði yfirséðanefndar nr. 117/2009 var fallist á með ríkisskattstjóra að stefnanda hefði borið að færa sér umrædda fjárhæð til tekna sem launatekjur í skattframtalinu þar sem líta yrði svo á að samkomulag stefnanda og Straums hf. um niðurfellingu söluréttar á árinu 2004 hefði í skattalegu tilliti falið í sér nýtingu stefnanda á kauprétti að hlutabréfunum í Straumi hf. sem stefnandi hefði í raun öðlast á árinu 2003 vegna starfa í þágu félagsins, sbr. 1. mgr. 1. tölul. A-liðar 7. gr. og 9. gr. laga nr. 90/2003. Kom fram í úrskurðinum að þótt stefnandi hefði að nafninu til verið kaupandi hlutabréfanna í Straumi hf. á árinu 2003 og skuldari láns frá Z-banka hf. sem tekið var í tengslum við kaupin hefði fjárhagsleg ábyrgð og áhætta hans af viðskiptunum í raun verið hverfandi. Í því sambandi var m.a. vísað til þess að framsal stefnanda á sölurétti að hlutabréfunum til Z-banka hf. til tryggingar endurgreiðslu lánsins, auk alls fjármagnskostnaðar af því, hefði í raun falið í sér óskoraða ábyrgð vinnuveitanda stefnanda, Straums hf., á endurgreiðslu lánsins, en fram kom í söluréttarsamningi stefnanda og Straums hf. þá hefði umræddur söluréttur falið í sér að áhætta af lækkun hlutabréfaverðs í Straums hf. í viðskiptunum hefði alfarið hvílt á félaginu sjálfu. Var kröfum stefnanda í málinu hafnað að öðru leyti en því að fallist var á varakröfu hans um niðurfellingu tilfærðs arðs af hlutabréfunum í skattframtali árið 2005 auk þess sem 25% álag var fellt niður.

Dómkröfur stefnanda fyrir héraðsdómi voru að úrskurði yfirskattanefndar yrði hrundið og að viðurkennt yrði með dómi að stefnanda hafi verið rétt að telja umræddan hagnað af sölu hlutabréfa sem fjármagnstekjur.

Í niðurstöðu héraðsdóms kemur fram að við úrlausn á því hvort stefnanda hafi með umræddum hlutabréfakaupum verið veitt hlunnindi sem skattleggja skyldi sem launatekjur verði að líta til þess að stefnanda var af vinnuveitanda sínum boðið að gera umrædd viðskipti gegn skuldbindingu um að starfa að lágmarki í tvö ár í þjónustu fyrirtækisins. Einnig yrði að líta til þess að öðrum starfsmönnum fyrirtækisins, eða almenningi, var ekki boðið að kaupa hlutabréf á viðlíka kjörum. Þá hafi samningar í tengslum við kaup hlutabréfanna falið í sér starfstengd hlunnindi enda þess eðlis að stefnandi var tryggður fyrir því að fá ekki lægra verð fyrir bréfin en hann keypti þau á. Með vísan til framangreinds og forsendna í úrskurðum ríkisskattstjóra og yfirskattanefndar féllst héraðsdómur ekki á kröfur stefnanda.

Skatta- og lögfræðisvið PricewaterhouseCoopers

Við hjá Skatta- og lögfræðisviði bjóðum upp á margs konar þjónustu, þar með talið ráðgjöf varðandi:

Alþjóðlega skattaráðgjöf · Milliverðlagningu („Transfer pricing“) · Skattlagningu rekstraraðila
Skattlagningu einstaklinga · Virðisaukaskatt · Félagarétt · Samruna, skiptingar og yfirtökur

Starfsmenn sviðsins hafa mikla reynslu og yfirgripsmikla þekkingu á sviði skatta- og Félagaréttar og veita viðskiptavinum aðstoð og ráðgjöf varðandi lögfræðileg álitaefni sem skapast innanlands sem og erlendis.

Til að fá frekari upplýsingar um starfsemina er hægt að hafa samband við eftirfarandi starfsmenn:

Ábyrgðarmaður:
Elín Arnadóttir
sviðsstjóri Skatta- og lögfræðisviðs
Sími: +354 550 5322
elin.arnadottir@is.pwc.com

Ritstjóri:
Ásta Kristjánsdóttir
ráðgjafi/lögfræðingur
Sími: +354 550 5352
asta.kristjansdottir@is.pwc.com

Þessi samantekt felur ekki í sér ráðgjöf af neinu tagi. Ekki ætti að hafast samkvæmt vefriti án þess að fá sérfræðilega ráðgjöf. PricewaterhouseCoopers hf., PricewaterhouseCoopers LLP, hluthafar, starfsmenn og umboðsaðilar bera ekki ábyrgð á upplýsingum sem gefnar eru í þessu vefriti eða aðgerðum sem framkvæmdar eru af hálfu annarra aðila á grundvelli þessara upplýsinga.

©2009 PricewaterhouseCoopers hf. Allur réttur áskilinn. "PricewaterhouseCoopers" vísar til PricewaterhouseCoopers hf. á Íslandi, nema ráða megi af samhengi eða beinum tilvisunum að vísað sé í önnur fyrirtæki í samstæðu PricewaterhouseCoopers International Limited sem öll eru lagalega sjálfstæðar einingar.

PRICewaterhouseCOOPERS

Skógarhlíð 12 · 105 Reykjavík
sími 550 5300 · fax 550 5302
www.pwc.com/is

